

Rozsudek Nejvyššího soudu ČSR ze dne 18.05.1973, sp. zn. 5 Cz 16/73, ECLI:CZ:NS:1973:5.CZ.16.1973.1

Číslo: 36/1974

Právní věta: Důchody poskytované účastníkům odboje v nejnižší výměře podle ustanovení části osmé zákona č. 101/1964 Sb. (ve znění zákona č. 161/1968 Sb.) ani důchody z nich vyměřené nepodléhají zvláštní dani z důchodu, takže je nelze zahrnout do základu pro vyměření zvláštní daně z důchodu ani do úhrnu důchodů ve smyslu ustanovení § 64 odst. 2 zákona č. 101/1964 Sb. /1/ Ustanovení § 86 odst. 1 vyhlášky č. 102/1964 Sb. je třeba v souvislosti s ustanovením § 64 zákona č. 101/1964 Sb. vyložit tak, že je jím míněn souběh více důchodů, z nichž jeden nebo dva jsou tak nízké, že nedosahují zdanitelných částek podle tabulky zvláštní daně z důchodu (příloha č. 2 k citované vyhlášce).

Soud: Nejvyšší soud České soc. rep.

Datum rozhodnutí: 18.05.1973

Spisová značka: 5 Cz 16/73

Číslo rozhodnutí: 36

Číslo sešitu: 5

Typ rozhodnutí: Rozsudek

Hesla: Daně, Důchod, Sociální zabezpečení, Účastníci odboje

Předpisy: 101/1964 Sb. § 64 102/1964 Sb. § 86 odst. 1

Druh: Rozhodnutí ve věcech občanskoprávních, obchodních a správních

Sbírkový text rozhodnutí:

Č. 36/1974 sb. rozh.

Důchody poskytované účastníkům odboje v nejnižší výměře podle ustanovení části osmé zákona č. 101/1964 Sb. (ve znění zákona č. 161/1968 Sb.) ani důchody z nich vyměřené nepodléhají zvláštní dani z důchodu, takže je nelze zahrnout do základu pro vyměření zvláštní daně z důchodu ani do úhrnu důchodů ve smyslu ustanovení § 64 odst. 2 zákona č. 101/1964 Sb. /1/

Ustanovení § 86 odst. 1 vyhlášky č. 102/1964 Sb. je třeba v souvislosti s ustanovením § 64 zákona č. 101/1964 Sb. vyložit tak, že je jím míněn souběh více důchodů, z nichž jeden nebo dva jsou tak nízké, že nedosahují zdanitelných částek podle tabulky zvláštní daně z důchodu (příloha č. 2 k citované vyhlášce).

(Rozsudek Nejvyššího soudu ČSR z 18. 5. 1973, [5 Cz 16/73](#))

Rozhodnutím Úřadu důchodového zabezpečení v Praze byl podle ustanovení zákona č. 161/1968 Sb. upraven navrhovatelce od lednové splátky 1969 její vdovský důchod po účastníku odboje zařazeném do I. skupiny účastníků odboje na částku 840 Kčs měsíčně; vzhledem k tomu, že navrhovatelka je také poživatelkou starobního důchodu, byla jí podle ustanovení § 56 odst. 2 zákona č. 101/1964 Sb. přiznána polovina vdovského důchodu v částce 420 Kčs měsíčně kromě starobního důchodu 809 Kčs měsíčně, zvýšeného o 195 Kčs, a zvláštní přídavek k důchodu 71 Kčs měsíčně; výsledná částka 1495 Kčs po odečtení zvýšení o 195 Kčs měsíčně byla zdaněna zvláštní daní z důchodu ve výši 61 Kčs měsíčně, takže zůstalo k výplatě 1434 Kčs měsíčně. Tuto zvláštní daň z důchodu vypočetl odpůrce tak, že za základ pro její vyměření vzal úhrn vdovského důchodu 420 Kčs a starobního důchodu 809 Kčs (bez jeho zvýšení o 195 Kčs), tedy částku 1229 Kčs, které odpovídá daňová srážka 92 Kčs, avšak vzhledem k vynětí důchodů účastníků odboje poskytovaných v nejnižší míře ze zdanění (§ 107k zákona č. 101/1964 Sb. ve znění zákona č. 161/1968 Sb.) zdanil pouze navrhovatelčin starobní důchod, a to poměrným dílem odpovídajícím poměru starobního důchodu k důchodu vdovskému, tedy částkou 61 Kčs měsíčně.

Navrhovatelka se v opravném prostředku proti tomuto rozhodnutí domáhala, aby jí byl zdaněn pouze její starobní důchod (bez zvýšení, ve smyslu ustanovení § 64 odst. 3 citovaného zákona) v částce 809 Kčs měsíčně, již odpovídá daňová srážka jen 9 Kčs měsíčně.

Krajský soud v Ostravě potvrdil přezkoumávané rozhodnutí, poněvadž dospěl k závěru, že požívá-li důchodce dva nebo více důchodů z důchodového zabezpečení, podléhá zvláštní daní z důchodu úhrn všech důchodů (§ 64 odst. 2 zákona č. 101/1964 Sb.), a to i tehdy, když některý z nich je vyňat ze zdanění, neboť podle ustanovení § 86 odst. 1 vyhlášky č. 102/1964 Sb. zvláštní daní z důchodu podléhá úhrn důchodů, i kdyby některý z nich sám o sobě této dani nepodléhal. Proto pro vyměření daně byl základem úhrn starobního i vdovského důchodu navrhovatelky.

Nejvyšší soud ČSR rozhodl o stížnosti pro porušení zákona, kterou proti usnesení soudu prvního stupně, jež nabylo právní moci, podal generální prokurátor ČSR, tak, že tímto usnesením byl porušen zákon.

Z odůvodnění:

Ustanovení § 107k zákona č. 101/1964 Sb. ve znění zákona č. 161/1968 Sb. je označeno marginální rubrikou „Vynětí ze zvláštní daně z důchodu“. Tím je jednoznačně vyjádřeno, že důchody poskytované účastníkům odboje v nejnižší výměře podle části osmé tohoto zákona ani důchody z nich vyměřené vůbec nepodléhají zvláštní daní z důchodu, takže je nelze zahrnout do základu pro vyměření zvláštní daně z důchodu ani do úhrnu důchodů ve smyslu ustanovení § 64 odst. 2 tohoto zákona.

Pro správnost tohoto závěru svědčí i to, že podle ustanovení § 64 odst. 1, věta druhá za středníkem, zákona č. 101/1964 Sb. se do základu pro vyměření zvláštní daně z důchodu nezapočítává zvýšení důchodu za dobu odbojové činnosti, a to ze zřejmého účelu právní úpravy zabránit tak důsledkům daňové progresivity. V intencích této zásady pak zákon vyňal podle ustanovení § 107k ze zvláštní daně z důchodu i důchody účastníků odboje a důchody z nich vyměřené (tedy i vdovské) v nejnižší výměře.

Pokud soud prvního stupně poukazoval na ustanovení § 64 odst. 2 zákona č. 101/1964 Sb., podle něhož podléhá zvláštní daní z důchodu souhrn všech důchodů, požívá-li důchodce dva a více důchodů z důchodového zabezpečení (pojištění), nelze tohoto ustanovení použít u důchodů uvedených v ustanovení § 107k citovaného zákona, když tyto důchody jsou ze zdanění vůbec vyňaty. Rovněž zde nepřichází v úvahu použití ustanovení § 86 odst. 1 vyhlášky č. 102/1964 Sb., podle něhož zvláštní daní z důchodu podléhá souhrn důchodů, i kdyby některý z nich sám o sobě nepodléhal této dani,

neboť toto ustanovení vyhlášky nutno vyložit v souvislosti s ustanovením § 64 zákona č. 101/1964 Sb. jen tak, že je míněn souběh více důchodů, z nichž jeden nebo oba jsou tak nízké, že nedosahují zdanitelných částek podle tabulky zvláštní daně z důchodu (příloha č. 2 k citované vyhlášce).

Pokud tedy soud prvního stupně potvrdil uvedené rozhodnutí Úřadu důchodového zabezpečení i pokud se týká vyměření zvláštní daně z důchodu, porušil svým usnesením ustanovení § 1, § 2 a § 6 o. s. ř. v souvislosti s ustanoveními § 64 a § 107k zákona č. 101/1964 Sb. ve znění zákona č. 161/1968 Sb. a s ustanovením § 86 vyhlášky č. 102/1964 Sb.

1) Úplné znění zákona se změnami a doplňky bylo vyhlášeno pod č. 5/1972 Sb.